

Protocol de Supervisió

Farmacèutics/ques

Residents de l'Especialitat:

Farmàcia Hospitalària

Autors: Queralt Moreno, Núria Sala

Data d'elaboració: juny 2024

Aprovació per la Comissió de Docència: 12 de juny de 2024

Índex

Índex	2
1. Objectiu del protocol.....	3
2. Àmbit d'aplicació.....	4
3. Bases legislatives	5
4. Supervisió de les activitats assistencials	7
A. Generalitats	7
B. Activitats.....	7
5. Bibliografia	12

1. Objectiu del protocol

El present protocol de supervisió del resident d' Althaia, Xarxa Assistencial Universitària de Manresa FP, té com a objectiu establir les bases que permetin graduar el nivell de supervisió requerit per a les activitats assistencials que desenvolupin els residents en la seva pràctica laboral.

S' entén que al llarg del període de residència s' adquireix una competència professional progressiva que implica un nivell de responsabilitat creixent i una necessitat de supervisió decreixent, fins a assolir el grau de responsabilitat inherent a l' exercici autònom de la professió sanitària d' especialista.

La Comissió de Docència d'Althaia, Xarxa Assistencial Universitària de Manresa FP, ha elaborat aquest protocol en compliment de l'Article 15.5 del Reial Decret 183/2008, de 8 de febrer, pel qual es determinen i classifiquen les especialitats en Ciències de la Salut i es desenvolupen determinats aspectes del sistema de formació sanitària especialitzada. Aquest article estableix que: "Les comissions de docència elaboraran protocols escrits d'actuació per graduar la supervisió de les activitats que duguin a terme els residents en àrees assistencials significatives, amb referència especial a l'àrea d'urgències o qualssevol altres que es considerin d'interès".

Tal com s'indica a més en l'esmentat Article 15.5 del Reial Decret 183/2008, el protocol ha estat elevat als òrgans de direcció del centre per a la seva aplicació i perquè es realitzin revisions periòdiques.

2. Àmbit d'aplicació

El present document és aplicable a tots els residents que estiguin desenvolupant el seu programa de formació sanitària especialitzada en el nostre Hospital. Afectarà tant aquells residents que hagin obtingut una plaça en una Unitat Docent pertanyent a Althaia com a aquells que havent obtingut plaça en una Unitat Docent no dependent del nostre Hospital es trobin realitzant la seva activitat professional, degudament autoritzada, en les nostres Unitats Docents.

Així mateix, el document es refereix a les activitats assistencials que els residents pertanyents a Althaia realitzin en Centres o Unitats Docents externes.

3. Bases legislatives

Com es va indicar prèviament, aquest protocol d'actuació es desenvolupa en compliment de l'Article 15.5 del Reial Decret 183/2008 que desenvolupa determinats aspectes del sistema de formació sanitària especialitzada.

Per a la seva elaboració s'han tingut en compte el capítol V: Deure general de supervisió i responsabilitat progressiva del resident que inclou els Articles 14 i 15 de l'esmentat Reial decret 183/2008 i la seva aplicació a les característiques específiques de la nostra Institució.

A continuació, es transcriu literalment els articles esmentats:

Reial Decret 183/2008 (B.O.E. de 21 de febrer de 2008).

Capítol V: Deure general de supervisió i responsabilitat progressiva del resident

Article 14. El deure general de supervisió.

D'acord amb el que estableix l'article 104 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de Sanitat, a l'article 34.b) de la Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut i a l'article 12.c) de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, tota l'estructura del sistema sanitari estarà en disposició de ser utilitzada en els ensenyaments de grau, especialitzada i continuada dels professionals.

Aquest principi rector determina que les previsions d'aquest reial decret i les que adoptin les comunitats autònomes sobre els òrgans col·legiats i unipersonals de caràcter docent, s'entenguin sens perjudici del deure general de supervisió inherent als professionals que prestin serveis en les diferents unitats assistencials on es formin els residents. Aquests professionals estan obligats a informar els tutors sobre les activitats realitzades pels residents.

Els responsables dels equips assistencials dels diferents dispositius que integren les unitats docents acreditades per a la formació d' especialistes programaran les seves activitats assistencials en coordinació amb els tutors de les especialitats que s' hi formen, a fi de facilitar el compliment dels itineraris formatius de cada resident i la integració supervisada d' aquests en les activitats assistencials, docents i investigadores que es duguin a terme en aquestes unitats, amb subjecció al règim de jornada i descansos previstos per la legislació aplicable al respecte.

Article 15. La responsabilitat progressiva del resident.

1. El sistema de residència a què es refereix l'article 20 de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, implica la prestació professional de serveis per part dels titulats universitaris que cursen els programes oficials de les diferents especialitats en Ciències de la Salut.

Aquest sistema formatiu implicarà l' assumpció progressiva de responsabilitats en l' especialitat que aquest cursant i un nivell decreixent de supervisió, a mesura que s' avança en l' adquisició

de les competències previstes en el programa formatiu, fins a assolir el grau de responsabilitat inherent a l' exercici autònom de la professió sanitària d' especialista.

2. En aplicació d'ambdós principis, els residents se sotmetran a les indicacions dels especialistes que prestin serveis en els diferents dispositius del centre o unitat, sense perjudici de plantejar a aquests especialistes i als seus tutors totes les qüestions que se suscitin com a conseqüència d'aquesta relació.

Supervisió de residents de primer any

3. La supervisió de residents de primer any serà de presència física i es durà a terme pels professionals que prestin serveis en els diferents dispositius del centre o unitat pels quals el personal en formació estigui rotant o prestant serveis d'atenció continuada.

Els esmentats especialistes visaran per escrit les altes, baixes i altres documents relatius a les activitats assistencials en les quals intervinguin els residents de primer any.

Les previsions contingudes en aquest apartat s' adaptaran a les circumstàncies específiques de supervisió en les especialitats la durada de les quals sigui d' un any.

4. La supervisió decreixent dels residents a partir del segon any de formació tindrà caràcter progressiu. A aquests efectes, el tutor del resident podrà impartir, tant a aquest com als especialistes que prestin serveis en els diferents dispositius del centre o unitat, instruccions específiques sobre el grau de responsabilitat dels residents al seu càrrec, segons les característiques de l' especialitat i el procés individual d' adquisició de competències.

En tot cas, el resident, que té dret a conèixer els professionals presents en la unitat en la qual presti serveis, podrà recórrer i consultar-los quan ho consideri necessari.

5. Les comissions de docència elaboraran protocols escrits d'actuació per graduar la supervisió de les activitats que duguin a terme els residents en àrees assistencials significatives, amb referència especial a l'àrea d'urgències o qualssevol altres que es considerin d'interès.

Aquests protocols s' elevaran als òrgans de direcció del corresponent centre o unitat perquè el cap d' estudis de formació especialitzada consensuï amb ells la seva aplicació i revisió periòdica.

4. Supervisió de les activitats assistencials

A. GENERALITATS

La capacitat per realitzar determinades activitats assistencials per part dels residents guarda relació amb el seu nivell de coneixements i amb la seva experiència, en bona mesura determinada per l'any de residència en què es trobin. A més, la naturalesa i dificultat de l'activitat a realitzar és un determinant important. Aquests factors condicionen la responsabilitat progressiva que poden adquirir i, per tant, el grau de supervisió que precisen.

S' estableixen 3 nivells diferents de responsabilitat i necessitat de supervisió:

Nivell 1. Responsabilitat màxima / Supervisió a demanda. Les habilitats adquirides permeten al resident dur a terme actuacions de manera independent, sense necessitat de tutorització directa. Per tant, el resident executa i després informa l' adjunt responsable. Demana supervisió si ho considera necessari.

Nivell 2. Responsabilitat mitjana / Supervisió directa. El resident té prou coneixement, però no assoleix la suficient experiència per realitzar una determinada activitat assistencial de forma independent. Aquestes activitats s' han de realitzar sota supervisió directa de l' adjunt responsable.

Nivell 3. Responsabilitat mínima / Supervisió de Presència Física. El resident només té un coneixement teòric de determinades actuacions, però cap experiència. El resident observa i assisteix l' actuació de l' adjunt responsable que és qui realitza el procediment.

Així mateix, es consideren 2 períodes formatius diferenciats, el primer any de residència i els restants, delimitant-se nivells de responsabilitat també diferenciats per a cadascun d' ells. Si bé s' estableixen nivells de responsabilitat únics per a cada tipus d' activitat en cada període formatiu, és evident que els coneixements i les habilitats del resident progressen amb el pas del temps

B. ACTIVITATS

La supervisió de residents de primer any ha de ser sempre de presència física i es durà a terme pels professionals que prestin serveis en els diferents dispositius del centre o unitat pels quals el personal en formació estigui rotant.

La supervisió dels residents a partir del segon any de formació, anirà decreixent de forma progressiva, sense que mai pugui ser menor que l' establert com a objectiu per a una determinada activitat, en aquest any formatiu.

Les activitats apreses en anys anteriors, mantenen el Nivell de Supervisió previ, a l' inici del següent any formatiu, per anar disminuint al llarg del mateix.

Per a les activitats de nova realització, s' estableix el Nivell de Supervisió màxima a l' inici de la rotació, independentment de l' any formatiu.

El pas d'un Nivell de Supervisió 3 a 2, o d'un nivell 2 a 1 serà progressiu i dependrà no només de l'any de residència, sinó també de l'indicat pel tutor i les característiques individuals del resident (possible experiència prèvia del resident en aquestes activitats o formació específica). Quan un resident no aconsegueixi assolir els coneixements necessaris per progressar en la seva formació, no es pot disminuir el Nivell de Supervisió de l' activitat en qüestió, havent de posar aquest fet en coneixement del Tutor de residents, qui podrà adaptar i redefinir els Nivells de Supervisió de la rotació fins que es constati que la progressió del resident garanteix la qualitat de la formació.

Resident FIR de primer any	Nivell Supervisió
Validació de prescripcions farmacològiques	3
Atenció farmacèutica al pacient ingressat	3
Conciliació de la medicació al pacient ingressat	3
Elaboració de fórmules magistrals	3
Respondre qualsevol trucada del cerca	3
Gestionar qualsevol incidència dels armaris de dispensació semiautomàtica (Pyxis) a les plantes d'hospitalització	3
Tractament informàtic adequat de totes les dades bàsiques	3
Realitzar guàrdies al Servei de Farmàcia Hospitalària	3

Resident FIR de segon any	Nivell supervisió
----------------------------------	--------------------------

Validació de prescripcions farmacològiques	2
Atenció farmacèutica al pacient ingressat	2
Elaboració de fórmules magistrals	Nivell 2 i a partir del 9è mes Nivell 1
Respondre qualsevol trucada del cerca	2
Tractament informàtic adequat de totes les dades bàsiques	2
Validació de prescripcions onco-hematològiques (antineoplàsics)	Nivell 3 (primers 7 mesos), Nivell 2 a partir del 8è mes.
Elaboració, càlcul i validació de nutricions parenterals	Nivell 3 (primers 7 mesos), Nivell 2 a partir del 8è mes
Elaboració, càlcul i validació de fórmules magistrals estèrils	Nivell 3 (primers 7 mesos), Nivell 2 a partir del 8è mes
Atenció farmacèutica al pacient extern	3
Validació de prescripcions farmacològiques pertanyents a centres socio-sanitaris:	2
Gestió de medicació de centres socio-sanitaris	3
Realitzar guàrdies al Servei de Farmàcia Hospitalària	3

Resident FIR de tercer any	Nivell supervisió
Validació de prescripcions farmacològiques	1

Elaboració de fórmules magistrals	1
Respondre qualsevol trucada del cerca	1
Tractament informàtic adequat de totes les dades bàsiques	1
Dispensació de medicació a pacients externs	Nivell 2 (primers 4 mesos), Nivell 1 a partir del 5è mes.
Atenció farmacèutica al pacient extern	Nivell 2 (primeres 4 mesos), Nivell 1 a partir del 5è mes.
Mantenir una adequada i correcta relació amb el pacient i els seus familiars	Nivell 2 (primers 4 mesos), Nivell 1 a partir del 5è mes
Gestió de medicació de centres socio-sanitaris	Nivell 1 a partir del 8è mes
Gestió de comandes:	Nivell 2 (primers 9 mesos), Nivell 1 a partir del 9è mes.
Tramitació de medicaments en situacions especials	2
Farmacovigilància	Nivell 2 fins al 6è mes, Nivell 1 a partir del 6è mes
Resolució de consultes farmacoterapèutiques	2
Realitzar guàrdies al Servei de Farmàcia Hospitalària	2

Resident FIR de quart any	Nivell supervisió
Validació de prescripcions farmacològiques	1

Elaboració de fórmules magistrals	1
Respondre qualsevol trucada del cerca	1
Tractament informàtic adequat de totes les dades bàsiques	1
Mantenir una adequada i correcta relació amb el pacient i els seus familiars	1
Resolució de consultes farmacoterapèutiques	1
Realitzar intervencions farmacèutiques de tipus clínic a la unitat clínica de rotació:	1
Realitzar guàrdies al Servei de Farmàcia Hospitalària	1

5. Bibliografia

- LLEI 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les Professions sanitàries.
- REIAL DECRET 1146/2006, de 6 d'octubre, pel qual es regula les relacions laborals especials de residència per a la formació d'especialistes en Ciències de la Salut.
- REIAL DECRET 183/2008, de 8 de febrer, pel qual es determinen i classifiquen les especialitats en Ciències de la Salut i es desenvolupen determinats aspectes del sistema de formació sanitària especialitzada.
- Estatut Marc. Llei 55/2003, de 16 de desembre (BOE núm. 301, de dimecres 17/12/2003).
- Programa de Formació d' Especialistes en Obstetrícia i Ginecologia 2008. Comissió Nacional d' Obstetrícia i Ginecologia.

**XARXA ASSISTENCIAL
UNIVERSITÀRIA DE MANRESA**
Dr. Joan Soler, 1-3 - 08243 Manresa

Tel. 93 875 93 00
Fax 93 873 62 04

althaia@althaia.cat
www.althaia.cat